

КРАЩОЇ, НІЖ РІДНА, МОВИ НЕ БУВАЄ...

Україна... Рідний край. Золота чарівна сторона. Земля рястом уквітчана, зелом закосичена. Скільки ніжних, лагідних слів придумали люди, щоб висловити свою гарячу любов до краю, де народилися і живуть. З давніх-давен линули по світу слова про Україну, про її щирий веселий і працьовитий народ, про лани широкополі, і Дніпро, і кручі, гаї зелені.

Щасливі ми, що народилися і живемо на такій чудовій, багатій, мальовничій землі – в нашій славній Україні. Тут жили наші прадіди, тут живуть наші батьки, тут корінь роду українського, що сягає сивої давнини. І де б не були. Скрізь відчуваємо поклик рідної землі, хвилюємося аж до сліз, почувши рідне слово.

*Ми раді вітати усіх в оцій залі,
Щоб горя і смутку ніколи не знали.
Любили щоб мову, піснями тишались
Щоб щирими ви українцями звались.*

9 листопада – День української писемності та мови

- Велична, щедра і прекрасна мова,
Прозора й чиста, як гірська вода, —
То України мова барвінкова, —
Така багата й вічно молода.
Вона, як ніжна пісня колискова,
Заходить в серце й душу з ранніх літ,
Ця мова, наче пташка світанкова,
Що гордо лине в свій стрімкий політ.
О. Лупій

Розпочинаємо свято «Кращої, ніж рідна, мови не буває...». Це свято державне, адже 9 листопада – відзначається день української писемності та мови. Мова – своєрідна візитна картка кожної людини, за якою судять про її освіченість, ерудицію, начитаність. Знання мови потрібні кожній людині в її повсякденному житті: без них не можна збагнути почуте або прочитане, вправно користуватися рідним словом.

*Я починаюсь з отчої землі,
Як меч з вогню,
Як ніжна пісня – з мови,
Як з велетенських сосен – кораблі,
Як творчість – із великої любові,
Я починаюсь з отчої землі.*

*Ти плоть і дух, одне – єдине,
Зі словом батьківським – людина,
Без нього - просто плоть німа,
Без мови в світі нас нема.
Мові українській присвячується...*

Усе минає, а слово залишається. Зникають держави, володарі, раби. На порох розсипаються величні будівлі, вмирають дерева, пересихають річки. Гори перетворюються на купи каміння. Все стає тліном, а написане слово непроминальне. Воно залишається і несе крізь товщу часу голос людської душі. Це одне з найбільших див нашого світу – диво написаного, надрукованого слова, яке пережило століття й покоління.

Кожна епоха приносить свої винаходи й відкриття. Найбільшим винаходом людства було письмо. Писемні знаки давали можливість зберігати й передавати істинне знання. Саме завдяки написаному слову люди пізнали світ і збагнули своє місце в ньому.

Кирило і Мефодій -

- Творці слов'янської абетки, просвітники, проповідники християнства, перші перекладачі церковних книг із грецької...

Чи знаєте ви. Що творцями слов'янської абетки були Кирило і Мефодій – просвітники, проповідники християнства, перші перекладачі церковних книг із грецької?

Перенесімося уявно в сиву давнину – аж на кінець минулого й початок нинішнього тисячоліття. Що то був за час?

*Гробниці, кості й мумії мовчать
А слово вічне, ніби далина,
Із темряви віків, де цвинтаря печать,
Лиш чути письмена...*

Виникнення письма має надзвичайно важливе значення в історії будь – якого народу. Це одне з найістотніших знарядь культури, яке у просторі і часі розширює функціонування мови. Проблема виникнення письма у слов'ян дуже складна й досі не розв'язана. Протягом багатьох років учених цікавлять такі питання: коли і як народилася слов'янська писемність, слов'янська абетка, і чи мали наші предки до цього якісь інші писемні знаки.

Тривалий час побутувала думка, що наша писемність з'явилася лише після хрещення Русі, коли з Візантії і Болгарії було завезено богослужбні книги.

Перший історик давньої слов'янської писемності болгарський книжник, учений - чернець Чорноризець Храбр, який жив у X столітті при дворі болгарського царя Симеона, у книзі «Про письмена» розповідає про два етапи розвитку слов'янського письма. Перший етап – коли слов'яни ще були язичниками, отож користувалися зарубками. Другий етап – після прийняття християнства, коли вони почали писати римськими й грецькими письменами.

І було так доти, поки великими просвітителями слов'ян – братами Кирилом і Мефодієм не був створений алфавіт.

Ну то як же виникли наші літери?

Як стверджує давня візантійська легенда, було це так. На березі теплового моря стоїть місто Солінь (тепер воно називається Салоніки). Тут закінчувалася Візантія, а далі простягнулися безмежні землі слов'ян, наших предків. Багато жителів Солуні також були слов'янами.

Жили тут два брати , сини воєначальника Лева. Батько їхній був греком. Але мати слов'янка розмовляла з дітьми рідною слов'янською мовою. Настав час хлопчикам іти до школи. Спочатку пішов до школи старший брат. А через кілька років – молодший.

Усе в школі здавалось йому дуже цікавим і незвичайним..Він весь час задавав старшому запитання.

(Драматизація)

Кирило: Чому вчитель розмовляє грецькою мовою? Я чув, що в крамничці він чудово розмовляє слов'янською.

Мефодій: Так, це в крамниці. А в школі слід розмовляти грецькою. Тому що книги, знання – все від греків.

К.: А чому у слов'ян немає своїх книг?

М.: Тому що писати слов'янською мовою не можна.

К.: Як не можна? Ось я візьму і напишу «Будинок».

М.: А «Я живу в цьому будинку» ти вже не напишеш, тому що немає такої букви «Ж» в слов'янській мові і «Я» також.

К.: А я візьму і придумаю!Ось хоча б такі: «Я».Це буде «Я». І «Ж» також придумаю! Вибирай будь – яку.

У цей час проходив повз них шкільний учитель. Він почув розмову братів.

Вчитель: Хіба не знаєте, що тільки «культурні» мови достойні чорнила й пергаменту – латина і грецька мова. Усі інші мови хамські і варварські, і писати ними не можна.

К.: Ні, можна! (вчитель виходить)Я виросту і придумаю слов'янам літери. Вони будуть писати не гірше, ніж греки.

Прошли роки. Молодший брат навчався дуже старанно , і згодом став найкращим учнем у школі. Його послали вчитися далі. У столицю Візантії, місто Константинополь. Проте й там . при дворі імператора, він не забував про свою мрію – створити алфавіт для слов'ян. Старшого брата звали Мефодій, молодшого – Кирило. Через багато років вони знову зустрілися.

К.: Мені потрібна твоя допомога, Мефодію. Я їду на північ, до слов'ян. Буду їх навчати.

М.: Як ти збираєшся це робити? Адже потрібні книги, а вони всі написані грецькою .

К.: Я думав про це і вирішив: треба скласти алфавіт. Там будуть всі літери, які потрібні для нашої мови. Ось дивися.

А тепер треба перекласти з грецької мови книги, якомога більше книг, аби було що читати. Мені одному не впоратися з цією важкою справою.
 М: Безумовно, я буду тобі допомагати. Хай будуть у слов'ян свої книги!

І брати відправилися в слов'янські землі.
 863 рік. Візантійський імператор Михайло послав Костянтина і Мефодія до Моравії, де вони на прохання місцевого князя Ростислава мали вести церковну службу слов'янською мовою. До цього відбулася така розмова.

Імператор: Знаю, що ти дуже стомився, філософе, але необхідно тобі йти туди.

К: Немічний я тілом і хворий. Але з радістю піду в Моравську землю, якщо не мають вони абетки своєї, мови. Бо просвіщати народ без письмен його мови – однаково, намагатися писати на воді.

Перед від'їздом до Моравії Костянтин підготував свою абетку. Того року Кирило і Мефодій привезли до Велеграда слов'янську азбуку та тричотири богослужбні книги. Перекладені слов'янською. Костянтина названо «творцем слов'янського письма». Існує два різновиди старослов'янських писемних знаків: кирилиця (на честь першовчителя слов'ян) і глаголиця.

Кирило «творець слов'янського письма»

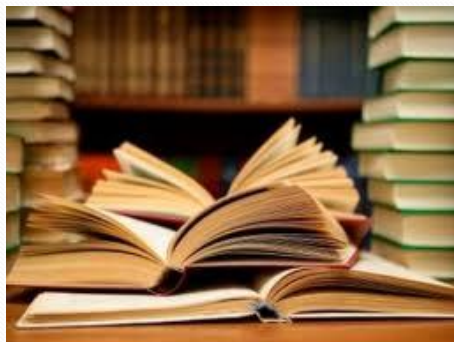
Існує два різновиди писемних знаків: кирилиця і глаголиця

Кириличний алфавіт з XI століття у східних слов'ян застосовується в духовній і світській літературі східних слов'ян. Від давньоруського періоду його успадкували всі східнослов'янські народи: український, російський, білоруський. В історії кириличного письма розрізняють такі періоди: устав, півустав, скоропис, в'язь.

Кириличний алфавіт

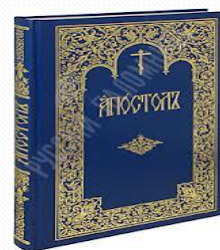
- в історії кириличного письма розрізняють такі періоди:
- устав,
- півустав,
- скоропис,
- вязь.

У середині XVI століття у східних слов'ян виникло друкарство та друкований алфавіт, створений з окремими змінами на основі півуставного письма. Перша датована книга під назвою «Апостол» була надрукована в Москві в 1564 році, в Україні у Львові – у 1574 році друкарем Іваном Федоровим.

Алфавіт

- XVI століття- у східних слов'ян виникло друкарство та друкований алфавіт
- 1564 рік- в Москві надрукована перша датована книга «Апостол»
- 1574 рік- в Україні у Львові «Апостол» надрукований Іваном Федоровим

У 1708 році, за реформою, проведеною Петром I, старий друкарський був замінений у світській літературі гражданським шрифтом. Унаслідок реформ було спрощено правопис і змінено склад алфавіту.

З XVIII століття гражданський шрифт поширився в Україні, і нині кирилиця в основі нашого алфавіту.

Прадавній рукопис «Велесова книга»-

Високий рівень духовної культури в епоху Київської Русі сприяв зародженню літописної творчості. Прадавній рукопис «Велесова книга» складався з дощечок мореного дуба, які були нанизані на ремінець. Це «підвішене письмо». варто згадати Нестора – літописця і його «Повість минулих літ».

Розвиток української мови в епоху козацтва

1632р.- Петро Могила
Заснував у Києві
першу академію,
де виклад вівся
українською мовою.

Розвивалася українська мова і в епоху козацтва. 1632 року Петро Могила заснував у Києві першу академію, де виклад вівся українською мовою. Український народ прагнув до освіти. Але Україна була бездержавною. Правителі імперій, до складу яких вона входила, всіляко чинили опір українській мові.

Перешкоди на шляху формування української писемності

- 1720 рік – цар Петро I заборонив друкувати книги українською мовою
- 1769 рік – видано розпорядження російської церкви про вилучення українських букварів та текстів із церковних книг
- 1775 рік – зруйновано Запорозьку Січ і закрито українські школи при полкових козацьких канцеляріях
- 1862 рік – закрито українські недільні школи
- 1863 рік – указ міністра Валуєва про заборону видання книг українською мовою

Перешкоди на шляху формування української писемності

- 1876 рік – указ царя Олександра II про заборону друкування нот українських пісень.
- 1884 рік – закрито всі українські театри.
- 1908 рік – вся культурна і освітня діяльність в Україні визнана царським урядом Росії шкідливою.
- 1914 рік – російський цар Микола II
- ліквідує українську пресу

На шляху формування національної писемності та мови українському народові довелося здолати чимало перешкод.

1720 рік – російський цар Петро I заборонив друкувати книги українською мовою.

1769 рік – видано розпорядження російської церкви про вилучення в населення України українських букварів та українських текстів із церковних книг.

1775 рік – зруйновано Запорозьку Січ і закрито українські школи при полкових козацьких канцеляріях.

1862 – закрито українські недільні школи, безкоштовно організовані видатними діячами української культури.

1863 рік – указ міністра Валуєва про заборону видання книжок українською мовою.

1876 рік – указ царя Олександра II про заборону друкування нот українською мовою.

1884 рік – закрито всі українські театри.

1908 рік – вся культурна і освітня діяльність в Україні визнана царським урядом Росії шкідливою, «могущей вызвать последствия, угрожающие спокойствию и безопасности Российской империи».

1914 рік – російський цар Микола II ліквідує українську пресу.

1998 рік – Указом Президента

України

9 листопада проголошено

Днем української писемності та

МОВИ

Після проголошення Україною незалежності, прийняття Конституції, прийнято Закон «Про мови». Українська мова починає жити.

1998 рік – Указом Президента України 9 листопада оголошено днем української писемності та мови.

*Прийняла я дарунок від нени – то мова,
Тому скарбу ніколи не скласти ціни,
Моє серце вона осява барвінково,
Будьте вдячні матусі і дочки, й сини.*

*О слово рідне! України слава!
Богдана мудрість і тарас заповіт.
В тобі злились , як духу моноліт.
О слово рідне! Мудре і прадавнє,
Ти виростло з могутньої землі!
Тебе валуєви жорстоко розпинали,
А ти возносилось і не корилось – ні!
О слово рідне! Подарунок мами!
І пісня ніжна , і розрада нам!
Я всім на світі поділюся з вами,
Та слова рідного нікому не віддам!*

*Мово моя материнська,
Квітни в душі й на устах,
Ти мій - рушник український,
Ти - моя доля, мій шлях.
Де б не ходив я по світу,
Стежку до хати знайду.*

*В хвилях високого життя
І в яблуневім квіту.
Мово моя солов'їна,
В шелесті нив і дібров
Рідна моя Україно,
Ти – моє щастя й любов.*

У світі налічується приблизно 3 тисячі мов. Для кожного народу своя мова найдорожча, найкраща, наймиліша.

Це засвідчують **прислів'я** – згустки народної мудрості. Вслухаймося.

1. Мова – душа народу.
2. Немає солодшої за рідну мову.
3. Мова кожного народу – неповторна і своя.
4. Лагідне слово – ключ до серця.
5. Слово до слова – зложиться мова.
6. Мову іншого народу можна вивчити за кілька років, а рідної мови вчиться все життя.
7. Де багато слів, там мало мудрості.
8. Мова – найдорожчий скарб.
9. Будь господарем своєму слову.
10. Хто говорить – сіє, хто слухає – жне.

Вчитель: Діти, літо подарувало нам ці прекрасні букети. Подивіться на них. Які тут квіти? Чи подобаються вони вам? Скільки їх тут?

(учні розглядають букети, називають квіти, які містяться у вазах)

Вчитель: Отже, квіти є різні, барвисті, їх багато. Вони милують наше око. Ми не можемо жити без цієї краси. Квіти несуть нам радість, гарний настрій. Мови, що існують на планеті Земля, також різні, їх багато, і вони є найдорожчими скарбом кожного народу. Ось як вдається до чудового порівняння Дмитро Білоус у своєму вірші «Дивне розмаїття».

(один з учнів читає вірші).

Дивне розмаїття

*Друже милий, ти помітив
До краси людську любов?
Скільки є на світі квітів –
Стільки є на світі мов.*

*Холоди чи хмари грізні –
Розцвіли в погожі дні
Квіти різні, ранні й пізні,*

Восени і навесні –
 І червоні, як троянди,
 І рожеві, як піон,
 І зелені, як лаванди,
 І фіалкові, як сон.
 Так і мови: ті, мов квіти,
 Що буяють між осель,
 Інші-ті, що рвуть граніти
 Ломикаменем між скель.
 На душі в людини свято:
 Як чудово, що вони
 Різні всі, що їх багато,
 Квітів сонця і весни.
 У барвистім розмаїтті
 Мови – дивна дивина.
 Порожніш було б на світі –
 Зникла б навіть хоч одна.
 Дуже сильна – ти помітив?
 До краси людська любов.
 Скільки є на світі квітів –
 Стільки є на світі мов.

А тепер послухайте, якої думки про свої мови представники різних народів.

(Біля дошки в уявному купе вагона їдуть англієць, німець, італієць і ведуть між собою розмову).

Автор. Було це давно, ще за старої Австрії в далекому 1916 році. У купе вагона І-го класу швидкого проїзду «Львів-Відень» їхали чотири пасажири: англієць, німець, італієць і українець, відомий львівський юрист Богдан Костів. Балачки велися навколо різних проблем і тем, нарешті заговорили про мови: чия мова краща і котрій з них належить світове майбутнє. Першим заговорив англієць.

Англієць. Англія – країна завойовників, мандрівників і мореплавців. Англійська мова – це мова Шекспіра, Байрона, Діккенса, Ньютона, Дарвіна. Безумовно, англійській мові належить світове майбутнє.

Німець. Ні в якому разі. Німецька мова – це мова двох великих імперій: Великонімецьчини й Австрії, які займають більше половини Європи. Це мова філософії, техніки, армії, медицини, мова Шіллера, Гегеля, Канта, Вагнера, Гете, Гейне. І тому, безперечно, німецька мова претендує на світове панування.

Італієць. Панове, ви обидва не маєте рації. Італійська мова – це мова сонячної Італії, мова музики й кохання. Мелодійною італійською мовою написані кращі твори епохи Відродження, твори Данте, Петрарки, лібрето

знаменитих опер Верді, Пучіні, Россіні, Доніцетті. Тому італійська мова має бути провідною в світі.

Українець. Я також міг би сказати, що моя рідна мова – це мова незрівнянного сміхотворця Котляревського, мова геніального Т.Шевченка. До пророчих передбачень Шевченківської поезії досі ніхто в світі так і не піднявся. Це лірична мова кращої з кращих поетес світу – Лесі Українки, мова нашого філософа – мислителя Франка, який вільно володів 14 мовами, в тому числі й названими тут. На нашій мові звучить понад 300 тисяч народних пісень, тобто більше, ніж у вас усіх разом узятих. Я можу назвати ще багато славних імен свого народу, проте вашим шляхом не піду. Ви ж, по суті, нічого не сказали про багатство й можливість своїх мов. А могли б ви своїми словами написати невеличке оповідання, в якому б усі словами починалися з однакової літери?

Всі. Ні, ні, ні. Це неможливо.

Українець. Це у вас неможливо, а нашою мовою це зовсім просто. (Звертається до німця). Назвіть будь-яку літеру.

Німець. Нехай буде літера «П».

Українець. Добре. Оповідання називається «Перший поцілунок». Популярному перемишльському поету Петру Петровичу Подільчаку поштою прийшло приємне повідомлення. «Приїздіть, Павле Петровичу, - писав поважний правитель Підгорецького повіту Полікарп Паскевич, - погостюєте, повеселитесь».

Павло Петрович поспішив, прибув першим поїздом. Підгороцький палац Паскевичів привітно прийняв приїжджого поета. Потім під'їхали поважні персони – приятелі Паскевичів. Посадили Павла Петровича поряд із панночкою - перемилою Поліною. Поговорили про політику, погоду. Павло Петрович прочитав пречудові поезії. Поліна Полікарпівна пограла прекрасні полонези, прелюдії, поспівали пісень, потанцювали падеспан, польку. Прийшла пора – попросили пообідати.

Поставили повні підноси пляшок: портвейну, плиски, пшеничної, підігрітого пуншу, пілнезьке пиво. Принесли печених поросят, приправлених перцем півників, пахучих паляниць, печінковий паштет, пухких пампушок під печеричкою підливою, пирогів, підсмажених пляцків.

Потім Поліна попросила прогулятись підгорецьким парком, помилуватися природою, послухати пташиних переспівів.

Порослий папороттю прадавній парк подарував приємну прохолоду. Повітря п'янило принадними пахощами.

Побродивши по парку, пара присіла під порослим плющем – платаном. Посиділи, помріяли, пошепталися, пригорнулися. Прозвучав перший поцілунок. Прощай, парубоче привілля. Прийдеться поетові приймакувати.

Автор. У купе заплодували. Всі визнали, що милозвучна, багата українська мова житиме вічно. Та зазнайкуватий німець ніяк не міг примиритися з тим, що програв.

Німець. А коли б я назвав іншу букву? Наприклад, букву «С».

Українець. Гаразд, хай буде «С». Своєю мовою я можу створити не лише оповідання, а навіть вірш, в якому всі слова починатимуться літерою «С».

Самотній сад

*Сипле, стелиться сад самотній
Сірий смуток – срібний сніг,
Сумно стогне сонний струмінь,
Серце слуха скорбних сміх.
Серед саду страх сіріє,
Сад солодкий спокій снить.
Сонно сиплються сніжинки.
Струмінь стомлено сичить.
Стихли струни, стихли співи,
Срібні співи серенад.
Срібно стеляться сніжинки –
Спить самотній сад.*

Англієць і італієць. Геніально. Незрівнянно.

Автор. Потім усі замовкли. Говорити вже не було потреби.

1-ведучий

*Рідне слово, назавжди нам надане
В спадщину, іде від батьків і дідів.
В нім всім народом, як золото. Надбане
Вічна любов до майбутніх синів.*

2-ведучий

*І Батьківщина з нього починається,
З рідного слова джерельцем бринить.
І слова рідного хто відцурається,
Той Батьківщину не може любить.*

1-ведучий

*Дерево з кволим корінням – спотворене,
Долі плазує тонке і житке.
Так і людина залежить від коренів:
Рідне слово ж – коріння людське.*

1-ведучий

*Дорогі друзі, наш обов'язок –
Плекати мову, калічення її, як і калічення природи,
- Злочин перед народом, перед людством. А найпоширенішою вадою
українського мовлення нині засміченість його росіянізмами,
кальками, словесними покручами.*

1-ведучий

*Я зрозуміть не здатна тих людей,
Що рідної зрелися мови.
На тиждень – в місто, і дивись, іде
Й російською до земляків говорить.
Ні, я не проти, ні – боже збав!
Але у нас прекрасна рідна мова!*

2-ведучий

*Як боляче вистукує у скронях,
Коли зневагу бачу я до слова!
Бо зрозуміть не здатний тих людей,
Які так легко обрелись від мови!*

1-ведучий

Наші письменники, поети-гумористи у своїх сатиричних творах, у яких за допомогою дотепного гумору та убивчої української сатири, показують людей, що не шанобливо ставляться до рідної мови, до рідного слова, зловживають зайвостів'ям і цим засмучують її.

Павла Глазового

1-й учень

Кухлик

*Дід приїхав із села,
Ходить по столиці.
Має гроші – не мина
Жодної крамниці.*

Попросив він:

- Покажіть

Кухлик той, що з краю.

Продавиця:

- Что? Чево?

Я не понимаю.

- Кухлик, любя, покажіть.

Той, що збоку смужка.

- Да какой же кухлик здесь,

Если это кружка?

Дід у руки кухлик взяв

І нахмурих брови:

- На Україні живете

Й не знаєте мови.

Продавиця теж була

Гостра та бідова:

- У меня есть свой язык,

Ні к чему мне мова.

І сказав їй мудриц дід:

- Цим пишатися не слід.
 Бо якраз така біда
 В моєї корови:
 Має, бідна, язика,
 Та не має мови.

1-ведучий

В українській мові є багато милозвучних слів для означення певної дії, треба тільки правильно підібрати, і не вдаватися до кальки з російської. Тому що такі слова неприродно звучать у нашій мові. Ось, наприклад, візьмемо слово іти, ходити.

Учень: *Ходом руш – пішли солдати,
 І чоловік надав ходити.
 Топчуть стежку каченята
 До холодної води.
 По ланах весна простує.
 Дибас стареньких дід.
 Військо чітко марширує.
 Діти рушили услід.
 В мандри хлопці подалися,
 Прямували навпрошки.
 Геть знесилившись, плелися,
 Вже додому хлопчаки.
 Топас мале дитятко,
 По дорозі дріботить.
 І чалапа каченятко,
 Ходить дуже тихо кіт.
 Та гайнула в нірку миша –
 От котові не везе!
 Сунуть хмари волохаті –
 Затупило небо все.
 Чимчикує гордо братик
 Бо дванадцятку несе.
 Он мале дівча стрибає
 По калюжах навмання
 Дід старенький шкандибає,
 Плентається цуценя,
 Гриць, насупившись, чвалає
 Сам не зна, куди бреде,
 А малятко чеберяє,
 Мама хлопчика веде,
 По землі снують мурашки
 Цілий день туди-сюди.
 Лізе кіт старий до пташки –*

Не далеко до біди...
 Всі у русі на Землі:
 І великі, і малі,
 Всі ідуть, повзуть,
 Літають, ходять,
 Лізуть, шкандибають,
 Сунуть, дибають, плетуться,
 Плентаються і несуться.
 То чвалають, то мандрують,
 Дріботять і чимчикують,
 Чеберяють і існують,
 Але всі кудись ідуть.

Ведучий : основою, джерелом культури є материнська мова. І той, хто не знає української мови або цурається її, засуджує себе на злиденність душі.

Ведучі відступають углиб сцени, передають мікрофон крайній парі в українських костюмах.

1-а дівчина.

Буду я навчатись мови золотої
 У трави-веснянки, у гори крутої,
 В потічка веселого, що постане річкою.
 В пагінця зеленого, що зросте смерічкою.
 Буду я навчатись мови-блискавці
 В клетоті гарячим кованої криці,
 В кореневищі пружному ниви колоскової,
 В леготі шовковому пісні колоскової,
 Щоб людському щастю дбанок свій надбати,
 Щоб раділа з мене Україна – мати,
 Щоб не знався з кривдою, не хилився під скутою,
 В гніві – бився, а в любові – рутою!

Ведучий

Якщо вона зі мною, рідна мова,
 Сирітство не загрожує їй самотність.
 Якщо вона квітує, веселкова,
 Є чим пишатись, є що боротись.

Ведучий

Закоханим – ти лагідна, як мати,
 А недругом – як постріл із гармати.
 Беру тебе, як скарб в пісенній вроді
 З джерелом, що не міліють у народі.

2-а дівчина

Мова моя українська –
 Батьківська, материнська,
 Я тебе знаю не вивчену –

*Просту, домашню, звичну,
Не з-за морів прикликану,
Не з словників насмикану.*

*Ти у мене із кореня –
Поле мені наговорена,
Дзвоном коси прокована,
В чистій воді смакована.
Болем очей продивлена,
Смутком багать продимлена,
З хлібом у душу всмоктана,
В поті людським намокнута,
З кров'ю моєю змішана.
І аж до скону залишена
В серці моїм.*

2-й хлопець

*Як гул століть, як шум віків,
Як бурі подих – рідна мова,
Вишневий ніжність пелюстків,
Сурма походу світанкова,
Неволі стогін, волів співів,
Життя духовного основа.*

*Хотіли вирвати язик,
Хотіли ноги поламати,
Топтали під шалений крик,
В'язали, кидали за ґрати,
Зробить калікою з калік
Тебе хотіли, рідна мати.
Мужай, прекрасних братніх мов,
Живи, народу вільне слово,
Цвіти над нами веселково,
Як мир, як щастя, як любов!
Ведучі виходять наперед, ост...*

Рідна мова

*Шануємо і бережемо мову
За влучність і дотепність мудрих слів,
За правду і за щирости основу,
За милозвучний, ніжнотонний спів.*

*Не лиш за те, що ніжно кольорова,
Ласкава, ніби материнський спів,
А ще й тому, що наша рідна мова –
Це спадщина від предків і батьків.*

*А ще й тому, що люба. Україна –
Для нас омріяний прекрасний рай.
І просто через те, що Батьківщина –
Це наш єдиний в світі рідний край.*

*Запам'ятай же кожний: знов і знову
Щоденно, як молитву, повторяй:
«Клянусь любити вірно рідному мову
І наш єдиний в світі рідній край».*

*Для когось, може, ці слова банальні,
Агітаційні, тенденційні вкрай...
Проте для нас вони в цей час – центральні
Без цих думок наш висохне ручай.*

*Об'єднує нас мова українська,
Із нею ми ускрізь – одна сім'я.
Ласкавість слів і кришталева дзвінкість –
Це Україна нашої імя.*

Ведучий 2: Мова, рідна, ти – бездонна криниця мудрості народної,
невичерпне джерело багатства, звучи, моя мово, гордо і чисто.

*Не цурайтесь мови, люди,
Рідного джерельця,
Хай вона струмочком буде,
Хай дійде до серця.
Хай вона в піснях лунає
Кожен день і свято,
Соловейком хай співає
В українській хаті.
Не цурайтесь, люди, мови,
Не цурайтесь роду,
Як зачахне рідне слово –
Не буде народу.*

Українська мова – мова серця, мова ласки, мова душі, мова добра.

І з нагоди свята – бажаємо всім вдачі, добра і тепла...

Незгоди людські хай не чинять вам зла...

1-й читець.

І тільки все добро в житті щоб велося...

2-й читець.

Хай збудеться все, що іще не збулося!

3-й читець.

Як сонце на небі щоденно сіяє...

4-й читець.

Так щастя в житті вашім хай розцвітає.